

Egy margó margójára

A XXI. Országos Vadgazdálkodási Konferencia kerekasztal-beszélgetésének kommentáló névtelen kolléga engem is megnyilatkozásra inspirál, azaz „kiváncskodik belőlem valami”. Előre szeretném bocsátani, hogy a jó szándék, a segíteni akarás és az egészséges viták sorozatán kiérlelődött megoldáskeresés vezérel, amikor e hozzászólásomat megteszem.



Az, hogy valami – nevezetesen a magyarországi szarvaslétszám – sok-e vagy kevés, annak számszerűsítése nem is annyira lényeges. Inkább az, hogy a nem számszerűsített vadpopuláció élőhely-módosító hatása kedvezőtlen-e, vagy sem.

Az anonim szerző „az érem másik oldalát” hozza fel argumentációjában, akkor nézzük meg az érem egyik oldalát. Az, hogy a szarvas olyan helyeken jelent meg, ahol „korábban még váltóvadként sem igen bukkant fel”, az éppen populációjának növekedését, az emiatt szükséges újabb élőhelyek elfoglalását, és az azokhoz való nagyfokú alkalmazkodóképességét bizonyítja. Ugyanis nem szorult ki eredeti élőhelyéről.

Az pedig, hogy mennyi a sok, azt nem lehet csak a vad szempontjából megítélni. Hogy van-e sűrűségfüggő negatív hatás, annak megítélésére álljon itt egy információ. Nem oly régi hazai feldolgozás szerint a 2000-es évek közepe óta a terítéknövekedés a közepes és alacsony értékű trófeák körében volt tapasztalható, a magasabb értékű trófeák stagnáltak, illetve kismértékben csökkentek is (Mertl–Schibera–Szalai, 2016).

Emellett a '70-es évekig visszanyúló, több évtizedes idősorokból megállapítható, hogy az elejtett érmes bikák aránya folyamatosan csökken (kb. 40%-ról kb. 30%-ra). Természetesen mindez előrevetíti azt is, hogy a növekvő vadlétszám miatti többletráfordítások (pl. nagyobb vadkár) kigazdálkodása a vadászatra jogosultnak egyre nehezebb lesz. Tekintettel arra, hogy az országon belüli vadgazdálkodási egységek élőhelyei igen változatosak, újfent nincs értelme meghatározni, mennyi a sok vagy a kevés. Ugyanis az élőhely összetétele, minőségi szerkezete, de főleg a mindezekben bekövetkező változások egyértelmű receptorai a vadpopuláció élőhelyre gyakorolt hatásainak.

És itt már bele is szaladunk a névtelen szerző másik gondolatmenetébe. Mégpedig abba, hogy a többi érdekelt féllel való együttműködés ne legyen egyoldalú, vagyis a kompromisszumra törekvés ne merüljön ki kizárólag a vadlétszám csökkentésében.

Mert – teszi fel a kérdést – mit is tesznek a földhasználók (gazdászok és erdészek) annak érdekében, hogy a vadban okozott károk (kaszálási eszközök és módszerek helyes megválasztásával, a vegyszerhasználat redukálásával, a kényszeres kerítésépítés mérséklésével stb.) csökkenjenek, vagy a természetvédők a vad érdekében, azaz hogy elvi megfontolásaikkal és döntéseikkel (idegenhonos vadfajok

honosításával stb.) a vadászati lehetőségeket segetésék?

Úgy gondolom, amit eddig már kényszerből tettek, annál többet már nem lehet. Érdekes, 30 évvel ezelőtt, amikor a ma alkalmazott környezetkímélő mezőgazdálkodás még ismeretlen volt, akkor a vadban és a növénykultúrákban okozott károk mértéke jóval kisebb volt, mint a jelenlegi. De az is érdekes, hogy 30 évvel ezelőtt vadkárelhárító kerítések nélkül is biztosítani lehetett az erdősítések sikerét. És mindennek a magyarázata a jóval alacsonyabb vadlétszámban keresendő.

Tehát az egyoldalúság vádja messze nem helytálló. Mert semmi sem indokolja azt, hogy más ágazatok kárára a vadlétszámot túl magas szinten tartsuk, ugyanis a vad az állam tulajdona, így a vadban okozott kár effektíve a vadászatra jogosultnál kárként nem jelenik meg. A túlzott vadlétszámmal ugyan növeljük a vadászat sikerességét, de az ebből adódó többletárbevétel messze nem fogja kompenzálni a vad által okozott mezőgazdasági és erdei károkat.

Végül pedig, hogy miért nem adhatnak a vadászatra jogosultaknak „egy parányi önrendelkezési jogot?” Mert jogállamban élünk, és bizonyos szabályok mentén lehet csak az ágazati érdekeket érvényesíteni, illetve azokat más ágazatokkal összhangba hozni.

Az autósztrádán sem száguldhatunk gyorsabban a megengedettnél, csak azért, mert az autónk képes rá, vagy mert az általunk okozott károkat meg tudjuk téríteni. Ezért „a tervutasításos,

Egy konferencia margójára

A Magyar Vadászlap 2019. októberi lapszámában Számháború címmel jelent meg tudósítás az OMVK Vadvédelmi és Vadgazdálkodási Bizottsága szeptember 6-án rendezett XXI. Országos Vadgazdálkodási Konferenciájáról, melyet A nagyvadgazdálkodás aktuális problémái és megoldásuk lehetőségei címmel rendeztek.

Egy konferencia margójára cím alatt, a beszámoló mellett közvetlenül, egy szerző által nem jegyzett keretes cikkanyag is helyett kapott, mely anonim módon a szakmai rendezvény során zajlott kerekasztal beszélgetésről adott közre véleményét.

Az írás többek között vitatja a szarvas létszámcsoökkentésének szakmai létjogosultságát, mivel az ismeretlen szerző szerint, ha fogalmunk sincs mennyi van, mi alapján állítjuk, hogy sok?!

A gazdákkal, erdészekkel, természetvédőkkel történő együttműködést sokszor kényszeresnek érzi, és ezen a vadászati érdekképviseleti rendezvényen ülve az volt az érzése, mintha a gazdák, természetvédők és erdészek *szakszervezeti gyűlésén* lett volna.

Végezetül, többek között, felvetette, hogy miért nem tarthat a mostaninál is több szarvast egy jogosult, ha úgy határoz, hogy vállalja az ezzel járó plusz terheket? Miért nem lehet ebben önrendelkezési jogot biztosítani?

A véleménycikkre reagálva 2020 januárban jelent meg a Magyar Vadászlapban dr. Führer Ernő Disputa rovatunkban most másodközlésként közreadott, *Egy margó margójára* című írása.

Nagy László
főszerkesztő



direktívaszerű »létszámstopnak«, ilyen szakmai hozzáállás mellett, mint amit a hozzászóló tett, igenis van létjogosultsága.

Ha másért nem, akkor azért, mert a vadgazdálkodás a legextenzívebb termőföldhöz köthető gazdálkodási forma, így a magasabb vadlétszámból

adódó többletbevételeiből a nálánál sokkal intenzívebb termelési szerkezet (mező- és erdőgazdálkodás) vad által okozott árbevétel-kiesését kompenzálni nem lesz képes. Még olyan esetben sem valósulna meg általánosságban a felvetés, ha a földhasználati és a vadászati jog egy kézben lenne.

Szabad legyen egy példával alátámasztanom a fenti állítást. Úgy 20 évvel ezelőtt az ország egyik legjobb szarvas élőhelyén betévedtem egy vadászházba, ahol az akkori bérvadász a teraszon kávézgatott. Meginvitált és beszélgetünk. Otthona környezetében több, mint 8000 hektár, szinte teljesen egy tömbben kezelt, zömében lombérfő birtokosa. Kérdeztem tőle, mi motiválja abban, hogy nálunk, a mintegy 5000 hektáros, az otthonival hasonló fajfajösszetételű vadászterületen évről évre valamennyi vadlelővést tartósan leköt, és trófeanagyságtól függetlenül megvesz. A válasz igen egyszerű és elgondolkodtató volt. *Otthon nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy hasonló vadászati lehetőség érdekében, mint amit itt*

kap, lemondjon erdeinek jóval nagyobb értékű jövedelméről.

Nos, az elmondottak alapján talán érthető, hogy a kerekasztal közismert vadgazdálkodási szakértői a több vagy a kevesebb vadlétszám számszerű lehatárolását kerülték. Az azonban biztos, hogy igen nagy szükség lenne, egy a mezőgazdászok, az erdészek, a természetvédők és a vadászok között kialakult harmonikus, észszerű, de nem elvtelen kompromisszumok árán mindegyik fél számára elfogadható együttműködésre.

Szakirodalom

Mertl, Tamás – Schiberna, Endre – Szalai, Áron (2016): Financial analysis of red deer management in Hungary 1983–2013: Is the more the better? pp. 71–74., 4 p. In: Walter, Sekot (ed.) Advances and Challenges in Managerial Economics and Accounting. Vienna, Ausztria, BOKU

Dr. Führer Ernő
okl. erdőmérnök

(Az írás a Magyar Vadászlap 2020. januári lapszámában jelent meg első közlésként.)

Fotó: **Dr. Koltay András**

Közös összefogással tehetünk természeti erőforrásaink védelméért

Hazánk vadállománya kiemelkedő értékű természeti kincs, melynek megőrzése és gyarapítása közös felelősségünk, gyermekeink és unokáink iránti kötelességünk – mondta Zambó Péter erdőért és földügyekért felelős államtitkár a Hazai vadgazdálkodás aktuális kérdései című konferencián, a FEHOVA kiállításon.

A modern kori vadgazdálkodás kulcsa, hogy a vadállomány is megújuló természeti erőforrásként kezeljük. Éppen ezért fontos, hogy egészséges, jó genetikai értékekkel rendelkező vadállományt tartsunk fenn Magyarországon. A változó környezeti viszonyok érintik hazánkat, és ezáltal a vadon élő állatok élőhelyét is. Megóvásuk érdekében szükség van az ágazatok közötti együttműködésre, ami lehetővé teszi az ökológiai szempontú vadgazdálkodást, az élőhelyfejlesztési programok megvalósítását, a vizes élőhelyek megóvását vagy éppen az inváziós fajok visszaszorítását. A korszerű vadgazdálkodásban a természet és az élőhely védelme a mindennapi munka része – hívta fel a figyelmet az agrártárca állam-

titkára a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által szervezett konferencia megnyitóján.

Mint ismertette: az elmúlt években számos döntés segítette az ágazatok közti összhang megeremítését. Sok új kihívással és problémával szembesült az ágazat a belterületre egyre nagyobb számban beköltöző vadfajaktól kezdve az afrikai sertéspestisig, az aranyakál elszaporodásától az alföldi őzek pusztulásáig, a dámbikák agancstő gyulladásától az apróvad állomány fogyatkozásáig. Az Agrárminisztérium aktívan részt vesz a megoldások keresésében, többek között a tájegységi fővadászi rendszeren keresztül, illetve támogatja a felsorolt problémákkal kapcsolatos monitoring programokat és kutatásokat. Az államtitkár kitért rá, hogy a 2021-es Vadászati és Természeti Világkiállítás jó alkalom lesz arra, hogy bemu-

tathassuk a magyar vadgazdálkodás nemzetközi elismerést is kivívó, közösen elért eredményeinket.

Zambó Péter felhívta a figyelmet, hogy az Agrárminisztérium kiemelt figyelmet fordít a természeti erőforrások megőrzésére és fenntartható hasznosítására. Ezért tartoznak a tárcán belül egy államtitkársághoz a legfontosabb természethasznosítási formák: az erdő-, a vad- és a halgazdálkodás, valamint az agrárgazdálkodás alapjait jelentő termőföld kezelésével kapcsolatos kérdések. Ezen szakterületek fontosságát mutatja az is, hogy február elejétől erdőért felelős helyettes államtitkárság jött létre, melyet *Szentpéteri Sándor* erdőmérnök vezet.

Forrás: *AM Sajtóiroda*

Illusztráció: **Getty Images/ AFP/Kenzo Triobuillard**

